

BOLALARDA ALMASHUV PRIKUS DAVRIDA KARIES PROFILAKTIKASI

Muxamedova Malika Sagdullayevna¹

*Tibbiyot fanlari nomzodi (PhD), Stomatologik
kasalliklar kafedrası dotsenti Toshkent Davlat
stomatologiya instituti Maxtumorli kochasi 103 uy
O'zbekiston Respublikasi, Toshkent shaxar*

Sagdullayeva Muxlisa Abdulaziz qizi²

*1-kurs Klinik Ordinator
Toshkent Davlat stomatologiya instituti
Maxtumorli kochasi 103 uy
O'zbekiston Respublikasi, Toshkent shaxar
mu.sagdullaeva@icloud.com*

Аннотация: Bu ilmiy tadqiqotda bolalarda almayotgan prikuslar davrida karies profilaktikasi muhokama qilinadi. Maqola bolalarda almayotgan prikuslar davrida kariesning oldini olishda amalga oshiriladigan usullarni va ularning samaradorligini baham ko'radi. Bu tadqiqotda bolalarda almayotgan prikuslar davrida karies profilaktikasi uchun asosiy usullar va ularning o'tkazilishining amaliyotdagi ahamiyati analiz qilinadi.

Kalit so'zlar: Bolalar, almayotgan prikuslar, karies profilaktikasi, usullar, amaliyot, muhokama.

Tibbiyot sohasini isloh qilish va davolashni zamonoviy texnologiya va usullarini tatbiq qilish" bo'yicha o'tkazilayotgan ishlar saviyasi o'laroq stomatologiya sohasida yangidan-yangi davolash chora tadbirlari ishlab chiqish va uni amaliyotga tatbiq etish bugungi kunning dolzarb muammosi hisoblanadi. Hozirga kunda tishlarning almashinuv davridagi yuqori va pastki jag'larda mavjud patologiyalarni erta aniqlash stomatologlar oldidagi muammolardan biridir. Ushbu muammoni ya'ni tish qatorlari nuqsonlarini bartaraf etish, patologiyani erta aniqlashdir.

Ilmiy ishning maqsadi: Profilaktik ko'riklarni 6 va 7 yoshdagi bolalardan boshlab potalogiyadagi jarayonlarni erta aniqlash, bolalarni ratsional ovqatlanishiga e'tibor berish va profilaktik muolajalarni o'tkazish.

Ilmiy ishning vazifalari: Patologiyalarni aniqlash va profilaktik ko'riklar o'tkazish.

Ilmiy ish obiekti va materiali: Toshkent shahar Chilonzor tumani 33-oilaviy poliknikadan profilatik ko'rik yuborilganda 232-sonli umumta'lim maktab 4-sinf oquvchilari ortasidagi tibbiy korikda karies jadaligi o'tkazildi. 4 sinf 94 nafar o'quvchi ulardan 35 nafari karies jadaligi kechgan. Ushbu sinfda 2013-2014 yillarda tug'ilgan bolalar tahsil oladi. Bu yoshdagi bolalarda aralash prikus mavjud. Ushbu yoshdagi bolalarda 35 nafar o'quvchining 29 nafar doimiy tishlari zararlangan (36, 46) tishlarida karies bor 6 nafar o'quvchida sut tishlari zararlangan (75, 85) tishlarda karies bor.

4 a sinfdagi o'quvchilar soni 31 nafar bolalardan iborat. Ularni ko'rikdan o'tkizilganda 8 nafar karies kasalligi bilan zararlangan. Ulardan: Yuza karies 4 nafar bolalarda doimiy tishlar (36,46) zararlangan 1 nafar bolada sut tishlari (75,85) zararlangan. O'rta karies 2 nafar bolada doimiy tishlar (36,46) zararlangan. Chuqur karies 1 nafar bolada sut tishlari (75,85) zararlangan.

4 b sinfdagi o'quvchilar soni 32 nafar bolalardan iborat. Ularni ko'rikdan o'tkizilganda 8 nafar bolada karies kasalligi bilan zararlangan. Ulardan: Yuza karies 4 nafar bolada doimiy tishlar (36,46) zararlangan. O'rta kariesda 2 nafar bolada doimiy tishlar (36,46), 1 nafar bolada sut tishlari (86) zararlangan. Chuqur karies 1 nafar bolada sut tishlar (75) zararlangan.

4 v sinfdagi o'quvchilar soni 31 nafar bolalardan iborat. Ularni ko'rikdan o'tkazilganda 19 nafar bolalarda karies kasalligi bilan zararlangan. Ulardan: Yuza karies 7 nafar bolada doimiy tishlar (36,46), 2 nafar bolada sut tishlari(84,85) zararlangan. O'rta karies 5 nafar bolada doimiy tishlar (36,46), 1 nafar bolada sut tishlari (75,85) zararlangan. Chuqur karies 3 nafar bolada doimiy tishlar (36,46), 1 nafar bolada sut tishlari (85) zararlangan.

Natija: Chilonzor tumani 232 maktab 4 sinf oquvchilarining 94 nafari orasida sog'lom o'quvchilar 39 nafar 41,5%, 35 nafar bolalarda karies tarqalishi darajasi 37,2 % ni tashkil etdi. Ulardan yuza kariesi mavjud 18 nafar bolalar 19,1%, o'rta kariesi mavjud, 11 nafar bolalar 11,7%, chuqur kariesi mavjud 6 nafar bolalar 6,4%, Stomatologik yordamga muxtoj bolalar 20 nafar 21,3% ni tashkil etadi

Xulosa: O'tkazilgan stomatologik profilaktik ko'rik 232-sonli umumta'lim maktab 4-sinf 94 nafar o'quvchilar orasida profilaktika ishlari olib borilib, holat davolanishiga muhtojligi tasdiqlandi. Stomatologik yordamga muhtoj bolalar 21,3% ni ko'rsatadi. Bu 9-10 yoshli bolalarda so'nggi 2-yil ichida sut tishlari tushib doimiy tishlar paydo bo'lishini ko'rsatadi. Tibbiy ko'rik o'tkazilganida doimiy tishlarni zararlanishini vaqtida aniqlab va karies asoratini oldini olish.

Adabiyotlar:

1. Xalilov I. Bolalar terapevtik stomatologiyasi va stomatologik kasalliklar profilaktikasi
2. Камалова Ф. Р. Первичная профилактика стоматологических заболеваний у детей страдающих с сахарным диабетом //Новый день в медицине. – 2020.
3. Боровский.Е.В. Завьялова.Т.Г. Лечение кариеса в стадии белого пятна у детей мет дом глубокого фторирования.//Клиническая стоматология 2002.